

27.08.2019

Dnro 527/D.a.2/2019

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Vuute: Lausuntopyyntönne 20.08.2019

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
VARHAISKASVATUSLAIN MUUTTAMISESTA**

Ministeriö on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi varhaiskasvatuslain muutoksesta, jolla toteutettaisiin Rinteen hallitusohjelmassa todettu varhaiskasvatusoikeuden laajuutta koskeva lainmuutos. Muutoksella kumottaisiin varhaiskasvatusoikeuden rajaus 20 tuntiin viikossa.

Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen on Saamelaiskäräjien toivoma toimenpide, jolla voidaan turvata saamen kielen siirtämiseksi tarpeellinen aika lapselle varhaiskasvatuksessa. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatuksen ja saamen kielipesissä kieltä omaksuvien lasten oikeus oman kielensä omaksumiseen ja kehittymiseen korjaantuu lakimuutoksella. Saamelaiskäräjät on tältä osin tyytyväinen muutosesitykseen.

Saamelaiskäräjät haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota saamen kielipesien asemaan. Kulttuuri- ja kielipesät ovat opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoittamaa toimintaa, ja toisin kuin äidinkielenään saamen kieltä puhuvien lasten omakielinen varhaiskasvatus (8 §), sitä ei huomioida lainkaan varhaiskasvatuslaissa. Olisi tärkeää, että myös kielipesät, jotka on todettu tehokkaimmiksi käytössä oleviksi saamen kielen elvyttämisen menetelmiksi, saisivat myös lakisääteisen suojan varhaiskasvatuslaissa. Näin turvattaisiin saamen kielipesien asema osana laissa määriteltyä varhaiskasvatusta. **Saamelaiskäräjät esittää saamen kielipesiä koskevan maininnan lisäämistä varhaiskasvatuslakiin.**

Saamelainen ja saamenkielinen varhaiskasvatus jakaantuu kahteen toimintamuotoon, saamenkielille lapsille annettavaan varhaiskasvatukseen ja saamen kieltä elvyttävään kieli- ja kulttuuripesätoimintaan. Valtakunnallisesti niiden piirissä on yhtä paljon lapsia. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatusta järjestävät Utsjoen, Inarin, Enontekiön ja Kittilän kunnat sekä Helsingin, Oulun ja Rovaniemen kaupungit. Kieli- ja kulttuuripesät toimivat Oulussa, Rovaniemellä, Sodankylän kirkonkylässä, Sodankylän Vuotsossa, Inarin kunnassa Ivalossa, Inarissa ja Sevetijärvellä, Utsjoen kunnassa Nuorgamissa, Utsjoen kirkonkylässä ja Karigasniemellä. Kielipesistä kolme toimii inarin-saamenkielisinä, kaksi koltansaamenkielisinä ja muut seitsemän pohjoissaamenkielisinä varhaiskasvatusyksiköinä.

Inarissa 27.8.2019

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Ulla Aikio-Puoskari
koulutussihteeri
ulla.aikio-puoskari@samediggi.fi

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 27.8.2019.